

40000
33938
27266
27429
1140
6320
87575
9869
1350
370593

14346
45270

ABONAMENTUL.

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fl.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Două familii regale.

Arad, 9 Martie.

Sunt trei zile de când mănăstirea Curții de Argeș, vechea capitală a voievozilor munteni, adăpostește, alături de corpul întemeietorului regatului român, corpul credincioasei și vrednicei tovarăse de viață a acestuia, al Elisabetei care n'a avut parte decât puțin timp să supraviețuiască marelui soț. S'a stins întâia familie regală a Țării Românești. Sub domnia ei îndelungată principatele unite au trecut prin radicale prefaceri. Cu arma a fost câștigată deplina independență politică față de poarta otomană, sustrăgându-se de sub orice suzeranitate și protectorat și din schiță de tun s'a făurit coroana regală, care avea să strălucească cu atâta putere de pe capul domnului din noul regat dela gurile Dunării.

În timpul domniei binecuvântate a lui Carol și Elisabetei regatul român a crescut în putere, și-a câștigat un prestigiu mare în fața străinătății, și s'a consolidat din punct de vedere economic. Regele Carol a fost un bun soldat, un diplomat iscusit și un eminent gospodar. Armata română a fost reorganizată, excelentul material ce-l dă elementul românesc a făcut o adevărată școală de disciplină și de conștiință militărească. Regatul dunărean și-a creat legături cu străinătatea, cultivând raporturile bune cu toate țările învecinate, deci urmând tradiționala politică a voievozilor, căci Vodă-Carol n'a fost partizanul unei politici agresive care poate în orice moment să ducă o țară mică în prăpastie, ci al unei politici socotite. Și fiindcă regele era un vlăstar al vechei familii puter-

nice de Hohenzollern, de sine înțeles că a căutat în toată bunăvremea să dea regatului său o orientare politică înspre puterile centrale. El fusese unul dintre acei domni cari au toată inițiativa în conducerea unei țări, și și-a imprimat personalitatea sa în orientarea politică externă a României. În același timp de glorioasă domnie regatul român s'a consolidat și economic, s'au ridicat porturi, s'a introdus rețeaua vastă de căi ferate, s'a pus temelie trainică unei politici economice-externe.

Tronul regelui Carol și al reginei Elisabeta a fost nu numai un tron regal ci un tron de moravuri austere, de sobrietate, de curată și senină viață casnică. Ambii au fost harnici lucrători la sporirea prestigiului în afară al Țării Românești, și strălucirea sceptrului regelui Carol era completată prin strălucirea artei de valoare universală ce o aducea Carmen Sylva.

Întâia pereche regală ce a străjuit la căpătâiul destinelor României s'a stins și locul li l'au luat auguștii soți Ferdinand și Maria. Misiunea ce incumbă actualei perechi regale se pare a fi să completeze opera prodigioasă a înaintașilor. Prestigiul extern nu este îndestulător pentru a consolida desăvârșit o țară, ci bazele lui se află în lăuntrul țării, în forțele dezvoltate aici, în valorificarea puterilor ce le reprezintă clasele de jos. În regatul român este necesară acea radicală prefacere, care să niveleze contrastele sociale prea vii, să creeze condițiile materiale indispensabile pentru un progres al țărâniei. Sub domnia actualei familii desigur au să se înfăptuiască marile reforme interne, agrare, chemând la viață publică elementul cel mai numărös al

țării. Opera de fortificare lăuntrică inaugurată cu succes de Alexandru Vodă Cuza, se impune să fie continuată, pentru a se șterge deosebirea frapantă dintre cele două clase sociale, a feudalilor și clăcașilor.

Actuala familie domnitoare a regelui român va avea norocul să treacă peste această mare și hotărâtoare prefacere internă cu reușită. Și ca chezașie servesc o seamă de fapte că Ferdinand și Maria se știu identifica și mai mult cu nevoile țării, se știu inspira din adevăratele necesități și interese naționale. Ei s'au naționalizat, și sunt mai reprezentativi ai aspirațiilor naționale, ai tendințelor de prefacere. Regele Ferdinand, chiar în timpul războiului, a spus-o că orice pas care ar privi destinele regatului, îl va face numai având asentimentul țării, iar regina Maria bogat suflet de artist nu pregetă să se coboare până în cele mai umile locuințe țărănești, străbate în lung și lat Țara Românească interesându-se de bogățiile artei românești de prin biserici și mănăstiri. Astăzi am ajuns chiar acolo să vedem în tronul regal o școală de naționalism, de iubire față de țară și creațiile creierului românesc.

Domnia celor două familii regale românești este astfel fecundă pentru țară, cu misiune specifică ce se completează armonice și desăvârșit în dezvoltarea rapidă a regatului din Orientul european, regat devenit astăzi o insulă încercuită de state incinse în înfiorătorul danț al morții, însă un regat ce a reușit să-și mențină neutralitatea perfectă și să se facă respectat de ambele grupări beligerante. Familia regală de astăzi, încunjurată de sfinți luminati ca ceice constituiesc cabinetul Brătianu, va ști să vegheze la căpătâiul de-

La cutremurul nostru.

V.

Semnele precursore. — Fieroașele fenomene își au semnele lor prevestitoare sau *prognosticurile* lor.

¹⁰ **Vuetul** precursor, un sgomot suteran surd, care se manifestă ba ca uruitul unui camion încercat, ba ca ecoul unui tunet depărtat, ba ca vâjăitul unei furtuni.

În momentul cutremurului nostru din 26 Ianuarie 1916 eu mă aflam în birou, ocupat la telefon și învârtire de registre. Nu am simțit nici un semn precursor, ca de altădată, ci de-a dreptul oscilațiile obiectelor din birou. Dar acasă, soție-mea și fetița Zulnia se cam îngroziseră. „Deodată aud un vuet caracteristic — îmi spunea soție-mea. Părea că un car încercat dură pe trotuar. Vuetul se apropie în curte... Pare că se urcă pe coridor... Ies în odăiță. Zulnia schimba la fete... În culmea vuetului încep a sălta vasele pe masă, pe etagere, pe calorifer. Oala pusă pe verigi se răstoarnă într-o dungă. Apuc pe Zulnia de mână și ies în curte. Când colo, toți oamenii erau în drum...”

Măturam pe afară, când pe neașteptate aud un duruit depărtat. Mă mir și-mi fac cruce că durdue așa de timpuriu, când începe a se clătina casa... (Doamna Lucreția *Armean* din Homorod, lângă Geoagiu).

— Eram ocupată în culina de vară. Deodată aud un bubuit curios. Lute merg la cuptor să văd dacă nu cumva s'a aprins hornul... Focul stins... Atunci începe culina a se legăna... (Dna Hortensia *Todea*, Balșa).

— Ședeam în casă, pe o lavită și priviam pe fereastră în curte. Nevastă-mea făcea foc în cuptor. Găinile dădeau să se coboare din pod, pe scara răzimată de părete. Deodată se aude un bubuit și huruit. Nevastă-mea incremeneste de groază că se aprinde casa... Găinile zboară speriate din gura podului. Eu mă pomenesc că mă leagăn cu lavita și cu toată casa... Pomii din curte se încovoie dela rădăcină, până sus. „Doamne ferește, gândesc eu, doar nu m'a cuprins amețala?” Peste câteva clipe am știut că a fost cutremur... (Un țăran din Renget).

— Cutremurul a început precis la 8 ore 40 minute, dimineața. Din întâmplare eram chiar cu orologiul în mână. Am simțit numai că întreagă casa se mișcă și oscilează și în același timp oscilațiunile sunt însoțite de o huruitură puternică și profundă, ce aș putea-o asemăna cu sgomotul unei trăsurii încercate, ce trece la repezeală peste un pod lung și înalt. (D. vice-protopop Simion *Moldovan* din Noul Săsesc).

— Aflându-mă în curtea mea, deodată am simțit că în atmosferă suflă un vânt neobișnuit dela nord la sud, atmosfera fiind tulburată.

Vântul era împreunat cu sunete asurzitoare din pământ și deodată cu suflarea vântului s'a cutremurat pământul puternic în direcția nord-sudică... (D. viceprotopop Valeriu *Florian* din *Racovița — Olt*).

În general, rare sunt fenomenele sismice, cari să nu fie însoțite de vuet.

La Guanaxuato, 2000 metri asupra nivelului mării, în 1784 s'au auzit în curs de-o lună de zile mugete suterane. Locuitorii voiau să fugă, părăsind exploatarea bogatelor mine de argint ale regiunii. Autoritatea locală abia putu face ordine reținând cu jandarmii pe cei cari voiau să fugă. De fapt, nu s'a întâmplat nici un rău, dar de alte-dăți și în alte regiuni, mugetele suterane s'au terminat cu câte un cutremur mult-puțin grav.

Nu înzădar cântă și *Vergilius*: „sub pedibus mugire solum et iuga celsa moveri.

Recitesc tocmai acuma interesanta notiță alui *Faye* despre cutremure (Annuaire du Bureau des Longitudes pour 1884 pag. 798—9):

„Aici e locul să spun câteva cuvinte despre lucrările serioase ce Italienii le-au întreprins asupra acestor fenomene. Savanți eminenti, precum Bertelli, Stopani, de Rossi etc. plecând din o idee emisă de d'Abbadie s'au pus să examineze la microscop mișcările cele mai mici ale scoartei terestre și la *microton* cele

stinelor regatului dunărean, și prestigiul extern, la care au lucrat cu asiduitate regele Carol de Hohenzollern și regina Elisabeta ce nu și-a uitat niciodată de Rin, va ști să-l întăriască și să-l crească prin temelile tari cari rezidă în fortificarea claselor de jos, îndeosebi a imensei țărâni, iar regina Maria desigur va găsi motive de inspirațiune poetică sub cerul Țării Românești, să le culegă de pe mândrele meleaguri carpatine, de pe întinsul Bărăgan din sufletul unui popor ce o adoră.

Note politice.

Originele militarismului.

Din Revue de Hongrie:

„Printre argumentele, pe cari Anglia își justifică participarea la războiul mondial figurează în primul loc necesitatea de a distruge „militarismul german”, împotriva căruia popoarele trebuie să lupte în numele libertății.

Acesta este cuvântul de ordine adoptat de adversarii noștri. Astfel cred ei că dau acțiunii lor o bază morală, aparentă legitimității.

Să privim însă obiectiv militarismul german.

Constatăm mai întâi că militarismul nu este o invențiune germană, ci franceză. În decursul războaielor revoluției și ale lui Napoleon s'a întâmplat că armata a primit o organizație, și o importanță care a culminat în militarismul german de astăzi. Apoi constatăm, că ce privește și cheltuielile militare, militarismul german este în drept să ia locul prim.

Așadar războiul de astăzi este o funeșă consecință a războaielor napoleoniene. Un ecou al acestor războaie în sufletul german, ce nu s'a lăsat umilit de arma lui Napoleon...

Cel mai important eveniment în jumătatea a doua a lunii Februarie.

„Cel mai important eveniment al celor 15 zile (a doua jumătate din Februarie) este ofensiva germană în regiunea Verdunului, contra centrului armatei franceze. Atacul german a

fost cel mai irezistibil pe care îl înregistrează istoria acestui mare războiu și el a avut un succes strălucit. Se pare că frontul francez a fost spart pe lângă Metz—Paris, și această mare victorie germană va avea poate consecințe incalculabile”.

Din rândurile aceste se vede clar că atacul dela Verdun a fost executat cu o vehemență extraordinară, atribuindu-i-se o importanță de necrezut. Pe care front se va hotări dar soarta neamurilor: pe cel franco-german, ruso-german ori balcanic, ori poate numai pe toate trei?

Neutrit.

Din Az Ujság:

„Când se va scrie istoria marelui războiu european va trebui să se rezerve un capitol special rolului țărilor neutre și în general însemnătății ce o are neutralitatea. Și când se vor întruni în timp de pace puterile ca să stabilească din nou drepturile și îndatoririle internaționale, experiențele războiului vor servi date interesante și foarte însemnate la discuția chestiunii de neutralitate. Material bogat vor da statele scandinave și Olanda din punct de vedere al comerțului maritim, material special și foarte bizar va fi cel dat de Greci, și nu va fi fără interes nici acel material, care va fi prezentat pentru studiu, cules din timpul neutralității bulgare și neutralității României până aci”.

Statele mici își fac o neutralitate pe care li-o permit împrejurările, căci n'au putere să facă o neutralitate pe care ar voi-o și ar congrua întocmai cu interesele lor.

Problemele interne ale Germaniei.

Citim în Világ câteva rânduri dintr'o corespondență din Berlin:

„Germania stă în fața unui nou războiu, războiu cultural: toate partidele progresive și liberale se pregătesc de luptă contra unui puternic bloc conservativ”.

În programul noii lupte nu găsim însă chestia naționalităților care există și acolo...

Problema viitorului.

Sibiu, Martie.

În mersul tainic al războiului sufletul omului alimentat de o putere supranaturală caută mereu un drum liniștitor la capătul căruia dorind a da de poteca senină a viitorului pentru care un trecut întreg s'a scurs adeseori degeaba.

În concurența nemărginită a luptei pentru existență de sigur că plutește prin vre-o sferă și duhul nostru conducător și către acest sfînx ascuns se îndreaptă rugăciunea noastră zilnică când omul obosit și-a terminat munca ce încreastă un pas mai mult spre odihna trupezască de mai apoi a fiecărui călător de pe acest pământ.

Țăria unui stat, de ale cărui baze de granit se sparg mișcările tainice ale sorții ce aduce surprize ca un eveniment cum e și războiul actual, e țărânierea, din sângele căreia se nasc, stâlpii lui apărători. Un astfel de factor e și țărânierea noastră la care trebuie mai întâi să ne gândim noi, fiindcă ea prin noi trăiește, și din aluatul acesta sănătos, robust și trainic s'a plămădit însuș statul, expresiunea cea mai perfectă a a societății omenestii.

Încăierarea grozavă care se duce cu o furie fără asemănare chiar între popoarele cele mai culte din lume, nu ne arată altceva acuma, decât puterea de expansiune și elasticitatea fiecăruia dintre beligeranți. Cu cât un popor, o națiune e mai rezistentă, cu atât mai mult caracterizează aceasta gradul de cultură a fiecăruia, iar când organismul sau duhul poate suporta chiar și loviturile cele mai uimitoare atunci se poate observa și constata conștiința adevărată de care mai înainte a fost pătrunsă complexul care e în luptă.

Războiul a adus multe năcazuri, dureri neșterse și lipsuri cari nu se pot acoperi, dar chiar așa dacă stau lucrurile, ne mai rămâne totuși mângâierea că toate jertfele făcute vor cimentă și mai mult dragostea pentru poporul cu a cărui loialitate se mândresc ai noștri și care a scris multe pagini glorioase în istoria războiului european.

Vor veni timpuri mai senine, de pace și de liniște pentru care ne va fi rezervată cel puțin bucuria de a munci și a ne emancipa pe terenul cel mai greu de luptă, — pe terenul economic. La aceste zile trebuie să ne gândim acum în taină cu toții, și când viața normală pe continent își va începe suflarea din nou, chemați vom fi și noi a arăta, că școala prezentului ne-a regenerat sufletele, a împlânzit pornirile greșite și că suntem mai aproape, mai lipiți ca mai nainte de vatra care ne-a încălzit. Acesta e visul dar și credința tuturor cari nu au sovăit

mai slabe vuetle din adâncime. Scuturările mici sunt mult mai numeroase decât cutremurele propriu zise. Tot astfel s'a aflat că microsismele sunt mult mai frecvente decât scuturările slabe, percepute de sensurile noastre. Astfel fenomenele agitațiilor scoartei terestre sunt mult mai complicate și mai vaste decum am crede. De altă parte, șgomotele transmise și amplificate de microfon samănă atât de mult cu suerile variate, ce se produc în mașinile de vapor, încât nu ne putem reținea de a nu recunoaște în simele imperceptibile, precum și în simele violente una și aceeași origine, adevărată tensiunea vaporilor de apă. Dar scoarta terestră pretutindeni e impregnată de apă până la mari adâncimi. Deasemenea temperatura crește pretutindeni pătrunzând în straturi adânci. Apa filtrantă și apa de carieră a rocilor dure se reduce astfel în vapor și se mișcă în toate sensurile sub picioarele noastre. Acești vaporii suferă aici-colo condensări subite, ori desvoltă tensiuni enorme. Detonează ori mugesc în sunete imperceptibile decât la microfon. Acest ansamblu de fenomene, datorit unei și aceleiași cauze, constituie în Italia meteorologia endogenă, în opoziție cu meteorologia exogenă, sau comună. De Rossi i-a dat și numele de Geodinamică” (numire admisă în general și întrebuințată până azi).

2° Influența asupra animalelor. — Mare neliniște cuprinde animalele, când e să se întâmple vr'un cutremur. Humboldt ne spune în

această privință: „Animalele, mai cu seamă porcii, încearcă mare neastâmpăr. Spaima se manifestă chiar și la paseri. Ele s'au văzut într'o agitațiune foarte mare, sburând fără direcțiune determinată, învârtindu-se și căzând ca isbite de ameteală. Crocodilii Orinocului, tăcuți ca șopârlele noastre, fug din alvia sguđuită a fluviului și aleargă la păduri”.

Acest fapt a fost observat și de învățați mai noi. Inginerul Lesseps spune că la cutremurul din Panama (1882) papagalii, prin acele locuri foarte mulți și foarte vorbăreți, în preajma cutremurului se făcuseră triști și tăcuți. De cu noapte cânil urlau prelung și a pustiu. Căi se sbăteau în căpestrele lor, cum fac la apropierea unei primejdii.

— Cu un sfert de oră înaintea cutremurului din Andaluzia, vitele din grajd și-au rupt legăturile și au luat-o la fugă mugind de spaimă.

— La cutremurul din Provence (11 Iunie 1909) s'au semnalat numeroase fenomene de acest fel. Astronomul Borvelly era ocupat cu căutarea cometelor. Fu aproape isbit jos de pe postamentul său. Abia avu timp să sară, pentru a nu fi isbit. De altă parte, puii, iepurii, porumbii ce-i avea grădinarul, ieșiră din colivile lor și pentru toată lumea nu s'ar fi putut sili să se bage iarăș îndărăpt.

— Marcel Moye scria din Montpellier: Multi inși au constatat înainte de fenomen, o agitație neobișnuită la paseri, îndeosebi la cele libere.

— La marele cutremur din Constantinopol (10 Iulie 1894) s'a observat în multe părți ale epicentrului, că rândunelele speriate și-au părăsit cuibul, refugiindu-se în massă pe firele telegrafice, ori înălțându-se foarte sus în atmosferă, de unde nu s'au întors decât după încetarea scuturărilor. Câteva minute înaintea cutremurului s'a observat că găinile și multe alte animale căutau să fugă.

De observații analoge a profitat celebrul scriitor englez în romanul său „Ultimele zile ale orașului Pompei”. El pune în scena cercului un condamnat la moarte prin fiare sălbatice. Un leu trebuie să-l înghită în fața privitorilor. În preajma execuțiunii, leul simți însă vuetul suteran și slabele scuturări, cari prevestiau catastrofa ulterioară. Intrând în arena cercului, el alerga de colo până colo îngrozit, necum să bage de seamă victima. Căutând înzădar un loc de refugiu, se întoarse cu toată graba în cușca sa urlând prelung și plângător spre uimirea generală a spectatorilor.

Condamnatul fu agrățiat.

Gavr. Todica.

fără au stat totdeauna drepti în fața desti-
nului.

Cum se va face emanciparea economică națională a poporului nostru e tema care trebuie să ne preocupe acuma în general și anume pentru motivul simplu, fiindcă după furtuna care o simțim, are să urmeze o epocă liniștită de pace, în care organismul slăbit, va căuta cu o sete potențată după echilibrul lipsit spre care tind toate popoarele în lupta lor de existență. Nimic nu poate mai bine caracteriza forța de viață a unui individ, a unei familii, sau a unui stat, decât gradul de manifestare în lupta de concurență față cu ceilalți. În foc se oțelește fierul, în războiu se limpezesc sufletele, iar un popor trecut prin multe încercări, din luptă va ieși învingător atunci, când din toate pierderile suferite își va ști întocmi un viitor plin de avânt.

Războiul actual nu înseamnă altceva decât o pregătire pentru o eră de noi manifestări a puterii de viață în viitor, și orice ar spune lumea, dar baza adevărată a trăinicieii unui popor, nu e alta decât *averea și bogăția lui națională*. Economistul Charles Gide n'a greșit când a fixat principiul că numai acel popor se va putea ridica la o treaptă culturală adevărată, care mai întâi își va croi o soartă de bunăstare economică independentă căci vai și amar de națiunea care trăiește din pomana alteia. Iată teoria veche că se adevărește azi mai mult ca niciodată. Vedem Neamțul ajuns la o înflorire economică „par excellence” că duce un războiu cu toată lumea, vedem că el se știe ajutat fenomenal față cu toate lipsurile din interior provocate de o blocadă a dușmanului. Organismul care e chemat a-și da seama de conștiința sa de înainte de războiu a rămas integru și nevătămat, fiindcă factorii naționali au fost la locul lor de cu bună vreme. O țară bogată, cultă, poate rezista la furtunile cele mai grozave atunci, când măsurile de precauțiune s'au luat la timpul oportun.

Deci încă odată, privirile noastre să se îndrepte spre popor, prin învățături și fapte să căutăm a-l lumina, a-l ridica la o bunăstare materială superioară trecutului. Administrarea averii naționale să se facă prin noi înșine, traficul dela și între țaran să aparțină exclusiv reprezentanților lui naționali, căci clasa noastră intelectuală în general și singurătii indivizi ajunși la avere și bogăție tot numai acestuia îi datoresc ceea ce au ajuns. Iată problema viitorului nostru, care se așterne pe masa fiecăruia; această temă are atâtea laturi la cari pot colabora prin exemple și fapte toți cei conștii de datoria lor față de neam și țară.

Octavian Neagos.

In atențiunea celor ce ne trimit bani.

Persoanele, cari trimit sume de bani prin mandat postal, sunt cu inzistență rugate a scrie pe dosul mandatului (partea liberă a couponului) în ce scop anume se trimite suma. Când aceasta nu este posibil — fie din orice motiv — să ni se arate prin o scrisoare (recomandată) destinația banilor. — Scrisoarea e bine să se trimită înainte de expedierea banilor, așa ca pe când ne sosește suma, să avem deja avizul în chestie.

Adeseori ni se trimit bani fără nici o lămurire, chiar și din ținuturi unde este permis a uza de couponul mandatului postal. În astfel de cazuri, prin cereri de lămuriri, depozitări și contări ni se face lucru degeaba.

Pentru evitarea astorfel de cazuri, cel puțin pentru viitor, ne adresăm cu această ocaziune mai vărtos către abonații noștri de pe câmpul de luptă (Feldpost), dar în același timp și celor de acasă, cari ne trimit bani colectați pentru anumite scopuri de binefacere. Colectele trebuie trimise, totdeauna înainte de expedierea banilor, cu câteva zile.

Ținându-se seamă de rugămintele noastre, pe lângă că se vor putea evita multiplele neînțelegeri, cari obvin în atari cazuri — ni se va ușura și munca noastră, fiindcă nu va trebui să cerem lămuriri și să ținem mereu lucrurile în evidență.

Atât colectele, cât și sumele de bani se vor adresa Adm. ziarului „Românul” și nu la adresa persoanelor private. Librăriile ne socot anumite taxe pentru astfel de servicii.

Administrația ziarului.

Refacerea monarhiei dunărene.

Viena, Februarie.

Războiul continuă să dăinuiească fără a slăbi, iar chestiunile de politică internă, încă dela izbucnirea războiului, sunt puse pe al doilea plan față cu chestiunile de politică externă. Temelele viitoarei politici interne și externe a monarhiei dunărene precum și instituțiunile ei constituționale nu se creiază în parlamente, diete provinciale, în adunări și în pressă, ci pe *diferitele câmpuri de războiu ale Europei*. Dar chiar în cursul acestui războiu mondial s'a arătat mai lămurit legătura intimă dintre politica internă și cea externă a monarhiei dunărene. Dacă de-o parte una dintre principalele cauze ale războiului mondial a fost *desprețuirea* puterii de viață a monarhiei habsburgice în străinătate, biruintele armatelor noastre pe diferitele teatre ale războiului au întărit în mare măsură *idea monarhiei* în toate părțile monarhiei dunărene. Viitoarele lupte în politica internă, atât dincoaci cât și dincolo de Leitha, vor trebui să se dea acomodându-se acestei însemnate schimbări, pentru puterea *in stat* pentru reforme *constituționale* respective *parlamentare* corespunzătoare scopului. Va trebui atunci să se ia în socotintă în toate taberile naționale dar mai cu seamă de clasele stăpânitoare ale Maghiarilor, faptul *comunității* tuturor părților și tuturor popoarelor monarhiei dunărene, documentat cu diferite privilegii în acest războiu.

Se desprind deja tot mai lămurit în cele mai diverse forme conturile unei mari *alianțe a statelor*, care cuprinde statele și popoarele din Europa de mijloc și din Balcan și despre care ne dă o schiță, în multe puncte foarte nimerit, deputatul din Germania Dr. Naumann în lucrarea sa *Europa centrală*, despre care s'a vorbit cu drept atât de mult. Câtă vreme însă Dr. Naumann, întrucât îi este posibil, ocolește

să dea orientări privitor la problemele de stat și naționale ale monarhiei dunărene și în special ale Ungariei, deputatul german democrat Victor Zencker, reprezentantul cartierului vienez Wieden în parlamentul austriac se ocupă în lucrarea sa cu „*Organizația națională a Austriei, (Die nationale Organisation Österreichs)*”, titlul lucrării. Deputatul Zencker declară de cea mai mare greșală în socoata Ententei credința în descompunerea Austriei, care s'a putut naște numai în urma deplinei necunoașterii a problemei austriace. El mai polemizează cu toți bărbații de dincoaci și dincolo de Leitha, cari n'au învățat nimic din actualul războiu și par a cădea în *greșeala opusă*, că războiul a dovedit nu numai necesitatea existenței ca stat a monarhiei dunărene, ci chiar și necesitatea menținerii actualei ei organizațiuni care se *pretinde* a fi excelentă.

Ofensiva Rușilor în Asia mică.

Persia bază de operațiune a trupelor rusești. — Turcii opun rezistență Rușilor pe linia Trapezunt. — Ersingian—Diarbekr. — Rușii au debarcat trupe la ost dela Trapezunt. — Luptele pentru Trapezunt. — „Indépendance Roumaine” despre situația în Asia mică.

Arad, 9 Martie.

Lui „Times” i se anunță din Teheran că luptele de pe teritoriul Persiei se vor termina în curând. Rușii se nizuiesc să aplaneze în armonie cu guvernul persan, guvernarea interimală a orașelor ocupate dela Turci; Persia are să fie baza operativă a forțelor rusești cari tind spre Mesopotania.

„Ruskoje Slovo” primește dela corespondentul său dela cartierul general din Caucaz, următoarele:

În câteva zile vor începe marile bătălii cu trupele turcești retrase pe linia Trapezunt-Ersingian-Diarbekr. Aici se vor măsura puternicele forțe ale ambelor armate de rezultatul cărora depind evenimentele din viitor. Cartierul general al marelui duce Nicolae este în Erzerum. De aici se dau armatei toate directivele, aprovizionările și ajutoarele.

Comunicatul oficial din Petrograd spune că Rușii au debarcat trupe la malul Asiei mici. În noaptea de 5 Martie pe lângă violente bombardări a flotei rusești, trupele debarcate au ocupat Atina la ost dela Trapezunt. Înaintând în toate direcțiile au forțat retragerea Turcilor. Au făcut prizonieri 2 ofițeri turci și 200 soldați. Au luat 2 tunuri. În drumul lor de isgonire, alături dimineața Rușii au ocupat satul dela malul mării Mapavre situat la jumătatea drumului dintre Atina și Rize.

Agencia telegrafică din Petrograd anunță că patrulele armatei rusești s'au ciocnit cu patrulele armatei turcești de apărare dela Trapezunt.

Păreră expertului militar dela „Independence Roumaine” este că armata rusească din Caucaz urmărește acuma două scopuri. O parte a armatei rusești va lua lupta cu armata turcească retrasă pe linia Trapezunt-Ersingian-Diarbekr, iar cealaltă armată va nizi să treacă Tigrul, și acolo să lupte cu armata turcească și să se împreună cu trupele rusești de către Persia. Prin ocuparea Bitlisului de către trupele rusești din Caucaz, drumul lor spre Diarbekr este deschis. Asediul Trapezuntului este pregătit și pe uscat nu numai de către mare, n'a sosit însă vre-o știre despre evenimentele din fața Trapezuntului. Turcii au avut prilejul să-și concentreze forțele pentru salvarea situației din Asia-mică. Evenimentele din Orient merită cea mai mare atențiune.

Pentru orfelinatul românesc din Sibiu.

Arad, 9 Martie.

La Românul au mai intrat pentru orfelinatul românesc din Sibiu următoarele contribuiri:

1. Colecta dlui Dr. Teodor Iluția medic la batalionul II/37 Feldpost 312:

Dr. Teodor Iluția medic 50 cor., Dr. Ioan Voștinar locotenent 20 cor., Petru Giliția sublocotenent 10 cor., Aurel Moldovan stegar 10 cor., Koczka Árpád cadet 10 cor., Dr. Marțian Căluțiu sublocotenent 20 cor., Alexandru Firez sublocot. 20 cor., Ioan Haica stegar 10 cor., Vincențiu Motora stegar 10 cor., Victor Maiorescu cadet 10 cor., Colecta dlui locotenent Dr. Ioan Voștinar comandantul companiei a VII-a dela acea companie: 62 cor. 30 fil., Colecta dlui sublocotenent Petru Giliția comandantul companiei a VIII-a dela acea companie: 91 cor. 98 fil.

Suma totală 324 cor. 24 fil.

2. Colecta lui Aron Todea învățător în Balșa dela compania I-ă a regimentului de infanterie Nr. 64:

Aron Todea din Balșa 20 cor., Vlad Lazar — Ribîța 1 cor., Frugea Solomon — Blajeni 1 cor., Popa Iacob — Vrpăr 1 cor., Giurgiu Pasc — Bulzești 1 cor., Borza Dumitru — Tănasa 1 cor., Schmidt Johann — Moritz 1 cor., Miclăus Ion — Răcățiu 1 cor., Paștiu Ion — Varpăr 1 cor., Sîmedrea Solomon — Blajeni 1 cor., Negru Petru — Mestecăni 1 cor., Comanici Ilie — Sasciori 1 cor., Lazar Avram — Căinel 1 cor., Ștefan Ion — Bejan 1 cor., Coman Nichifor — Dumitra 1 cor., Male Petru — Căinel 1 cor., Olar Iosif — Bampotoc 1 cor., Luca Todor — Bampotoc 1 cor., Sânzian Toader — Trestie 1 cor., Lazar Pasc — Blajeni 1 cor., Bălănian Iosif — Lejnic 1 cor., Valase Vasilie — Spring 1 cor., David Nicolae — Dupapeatra 3 cor., Medrea Pavel — Glod 3 cor., Ghigu Ion — Vaidei 2 cor., David Ion — Dupapeatră 2 cor., Ianc Lazar — Bințint 2 cor., Blaj Iacob — Cavna 2 cor., Haprean Filip — Daia 2 cor., Pasc Iosif — Mermezeu 2 cor., Faur Petru — Hertegani 2 cor., Stanca Ion — Mada 2 cor., Bulbucan Petru — Vinții de jos 1 cor., Rusu Avram — Blajeni 2 cor., Bota Nicolae — Rovina 1 cor., Tiu Nicolae — București 1 cor., Ianc Todor — Drâmbar 1 cor., Mealha Gheorghiu — Certje 1 cor., Vlad Petru — Inuri 1 cor., Ghilea Nicolae — Valea-mare 1 cor., Indrieș Dumitru — Dobraț 1 cor., Bolog Nicolae — Grohot 1 cor., Male Petru — Nevoes 1 cor., Petric Nicolae — Chiscadaga 1 cor., Groza George — Rovina 1 cor., Metea Nicolae — Presaca 1 cor., Lupaș Pridor — Dupapeatra 1 cor., Muntean Ion — Ciugud 1 cor., Murar Ion — Sântandres 1 cor., Ciocan Moise — Blajeni 1 cor., Vinții Ion — Formadia 1 cor., Guresc Petru — Lapușu-de-sus 1 cor., Marean Iosif — Rânghet 1 cor., Bălan Petru — Gialacuta 1 cor., Groza Ion — Dupapeatra 1 cor., Igrăș Simion — Dupapeatra 1 cor., Codrin Ion — Rovina 1 cor., Filip Alexandru — Bampotoc 1 cor., Farcan Chirila — Căbești 1 cor., Nuț Ion — Acmar 1 cor., Cionca Georgiu — Hărăpia 1 cor., Ștefan Simion — Blajeni 1 cor., Ștefan Dârzu — Cărpiniș 1 cor., Cinder Iosif — Geoagiu 1 cor.,

Dragulea Adam — Romos 1 cor., Poenar David — Varmaga 1 cor., Stanciu Ștefan — Cib 1 cor., Câmpean Pompiliu 1 cor., Mihut Nicolae — Balșa 1 cor., Nistoresc Lazar — Hațeg 1 cor., Muntean Dumitru — Valea-mare 1 cor., Ciocolan Ion — Micanesti 1 cor., Bălu Sabin — Luncoiu-de-sus 1 cor., Murar Nicolae — Mada 1 cor., Nicolae Petru — Hertegani 50 fil., Magda Avram — Varmaga 50 fil.

Suma 107 cor. — 50 fil. posta. Rest 106.50.

3. Colecta parohului Petru Suciu din Teiuș:

Zaharie Lucaciu 10 cor., Savica Lucaciu 10 cor., Ioan Moldovan I. Trifan 10 cor., Simion Crișan 6 cor., Aurel Sărb 6 cor., Pamfir Floria 6 cor., Simion Lucaciu 5 cor., Maria Barbolovicu 4 cor., Mariți Crișan 4 cor., Rafila Lucaciu 4 cor., Iacob Bolea 4 cor., Mihaila Popa 4 cor., Nicolae Crișan 2 cor., Mihaila Sărb 2 cor., Avram Crișan 2 cor., Maria Timiș văduvă 2 cor., Vasilie Lucaciu 2 cor., Ioan Gârbea 2 cor., Gligor Giurgiu 2 cor., Pantilimon Ungur 1 cor., Nistor Moldovan 1 cor., Șofron Suciu 1 cor., Istina Muntean 1 cor., Domnica Marina văduvă 1 cor., Ana Marina 1 cor., Rosalia Bălan 1 cor., Onica Muntean văduvă 1 cor., Cristina Moldovan 1 cor., Simion Buturean 1 cor., Gligor Rațiu 1 cor., Febronia Cobliș 1 cor., Petru Suciu 5 cor. și porto postal.

Suma 104 cor.

4. Colecta preotului militar Dimitrie Lupea cu ocaziunea plecării dela Oradea-mare a batalionului de marș al 20-lea dela regimentul de honvezi Nr. 4:

Suma colectei 60 cor.

(Bunul părinte promite că se va folosi și de aci înainte de toate ocaziunile pentru de a strânge cât de mult pentru institutul caritativ din Sibiu).

5. D. Dimitrie Sgăvârdia dela regimentul bănățean Nr. 43 din Caransebeș din economisirile făcute prin buna chivernisire a dlui locotenent Vincențiu Müller, fiul președintei de onoare a Reuniunii femeilor române din Caransebeș: 100 cor și dela sine 10 cor.

Suma 110 cor.

6. Colecta preotului militar Liviu Biro dela ofițerii regimentului 33 de pe frontul italian Feldpost 312:

Capitanul Alexandru Vlad	cor. 200.—
Capitanul Carol Emele	50.—
Capitanul Alois Radik	50.—
Locotenent Brutus Păcurariu	50.—
Locotenent Valdamar Aufricht	20.—
Suma	cor. 370.—

7. Colecta dlui căpitan Semproniu Luca dela compania 20 a regimentului ces. și reg. de infanterie Nr. 31 din Sibiu.

Bravul căpitan d. Semproniu Luca ne trimite colecta cu următoarea scrisoare:

Domnule Vasile Goldiș!

Pe câmpul cel mai îndepărtat de războiu aproape de Marea-Ostică luptă a 20-a companie a regimentului sibiian Nr. 31.

La apelul adresat romanității întregi pentru înființarea unui orfelinat în Sibiu spre scopul creșterii mlădițelor rămase orfane de tații lor trecuți cu glorie în lumea eternă, consacram și noi subscrișii soldați filerii noștri pentru câte o țigla la edificarea orfelinatului nostru.

De un spasm greu se eliberează sufletul soldatului nostru. El știe acum, că copiii lui nu vor fi copiii nimănui. El știe acum și este convins, că sub protecțiunea arhierilor noștri, prin aurora sacră a acestora va fi luminată calea creșterii copiilor săi. El vede că din jertfa lui de sânge adusă pe altarul dulcii noastre patrii bimilenare și pentru strălucirea tronului împărătesc multiseular, trunchiul său tricolor nu va pieri. El presimte, că spiritul său înălțându-se în sterele magice ale libertății de a fi și a trăi în nemurirea și eternitatea geniului din care s'a născut, va trăi și în sufletul tuturor acelor, cari sacrifică pentru binele posterității lui, cari dau câte-o floare caritativă pentru grădina orfelinatului din Sibiu. Deie Dumnezeu, ca acest cules de flori să fie atât de abundant, că de mirosul sublim al acestora să fie pătrunsă toată lumea dintre apele noastre istorice.

Cu salutări respectuoase soldățești:

Luca, căpitan”.

Lista contribuitorilor la această frumoasă colectă e următoarea:

Căpitan Luca Semproniu 30 cor., Locotenent-medic Dr. Cenariu Virgil, sub-locot. Greavu Aurel Lisa, cadet Reit Nicolae Bran, cadet Bologa Florian Marpod, cadet Buzași Victor, Braila-România, cadet-medic Aleman Ioan Săcădate, sergent-major manip Frâncu George Reteag, câte 20 cor., infant. Anghel Teofil Agnita 10 cor., infant. Dobriță Iacob Arpașu-de-sus 8 cor., infant. Dobrin Victor Bucium 8 cor., sergent-major Bălagiu Ioan Cincul-mic, sergent Haichert Ioan Gurarâului, sergent Mirilă Matei Nagyteren, sergent Curtean Ilie Oena-Sibiului, caporal Solomon Nicolae Fehéregyház, infanterist Aldea Toma Roșia, câte 5 cor., sergent Boeriu Atanasiu Șinca-veche, fruntaș Ban Vasilie Farkastelke, fruntaș Joja L. Medias, infanterist Lombra Toma Sălcișoara-de-sus, infant. Greavu Vasilie Lisa, câte 4 cor., inf. Milea Dumitru Săliște, inf. Nicula Silvestru Măgărei, inf. Copas Ioan Făgăraș, inf. Sofonea George Drăguș, câte 3.60 cor., fruntaș Bucur Folea Șona, inf. Gal Martin Gușteriță, inf. Pandrea Teofil Zoltan, câte 3 cor., fruntaș Stroia Iacob Cuculata, fruntaș Hanea Ștefan Sadu, fruntaș Grecu Iosif Ghijasa-de-sus, fruntaș Aldea Isidor Sămbăta-de-sus, fruntaș Bucur George Balázstelke, infant. Bucur Dragomir Felța, inf. Iasn Ilie, inf. Iosif Ioan Feriház, inf. Băcilă George Medias, inf. Vuțu Nicolae Csertes, inf. Adam Ioan Nocrichiu, inf. Giurgiu Petru Tălmăciul-mare, inf. Păcală Mihailă Sighișoara, inf. Bocaniciu George Ruda, inf. Ștefan Ioan Zdrapcz, inf. Martin Eduard Boița, inf. Rus George Blăjeni, Drăghiciu Moise Șona, inf. Malat Ioan Șona, inf. Tincu Lazăr Bucium, inf. Rociu George Nuceti, Bogdan Ioan Crișthior, inf. Voina Ilie Oena-Sibiului, inf. Josan George, inf. Poinariu Toma Podele, inf. Poinariu Ioan Podele, inf. Biriș Matei Malomháza, inf. Fița Moise Vesend, inf. Isidor Nicolae Sirnea, inf. Mania Ioan Moeciul-de-jos, inf. Mariș Ioan Ruda, inf. Drăgan Petru Alsólunkoi, inf. Poenariu Serafin Podele, inf., Blăgăilă George Almășegres, inf. Popa George Székelybesenyő, inf. Buguer Ioan Vurpod, inf. Șerban Macsin Kis Brassó, inf. Ciocendea George Sibișel, inf. Tarcea George Mag, inf. Fățan Nicolae Bruia, inf. Zoltan Avram Berethalom, inf. Cristea Alexandru Boros Benedek, inf. Zlatăr Teodor Măgărei, inf. Creț Nicolae Măgărei, inf. Axente Teofil Frăua, inf. Gergel Ioan Sălcau, inf. Broșiu Ilie Bucium, inf. Muntean Ioan Bucium, inf. Bălan Romulus Șinca-veche, inf. Pușcaș Pavel Táblas, inf. Ilie Ioan Codlea, inf. Adam George Marosszentbenedek, inf. Acoș Ioan Nagymoha, inf. Barșon Candit Mureșuioara, inf. Maminuț Nicolae Tântar, inf. Oancea Ioan Grid, Noti Samuilă Keresd, inf. Matei Danciu Prod, inf. Perian Avisalon Trestia, inf. Ciorogar Ioan Szászszentlászló, inf. Chin Petru Sighișoara, inf. Făciu Constantin Sărcăița, inf. Spornic Szászskérd, inf. Voinescu Ioan Bran, inf. Bucnea Ioan Bran, inf. Zară Ștefan Zărnești, inf. Rus Aron Maroscandnó, inf. Negru Ioan Alțina, inf. Onea Ioan Dános, inf. Nic Nicolae Sighișoara, inf. Rohan Ilie Sighișoara, inf. Carculea Iuliu Bărgliș, inf. Popaiov Ariton Sămbăta-de-sus, inf. Bălăban Iosif Toderița, inf. Tăflan Simion Mândra, inf. Vasion Ioan Bucova, inf. Ton Mihailă Középorboi, inf. Bera Teodosie Mândra, inf. Iosan Teodor Bombar, inf. Ignat Nicolae Kincses, inf. Triștiu Petru Gurarâului, inf. Ihora Zaharie Gurarâului, inf. Chirilă Mihailă Mihalț, inf. Petrașcu Vasilie Sămbăta-de-sus, inf. Tîglar Trandafir Sighișoara, inf. Rotu Mihailă Iunior Rușciur, câte 2 cor., inf. Ștobel Leopold Săliște 1.80 cor., inf. Tintiu Matei Cincul-mic inf. Florinca Filemon Mihailen, inf. Strezea Ioan Sărata, inf. Stanciu Petru Petriliță, inf. Obreja Vasilie Sibiui, inf. Cucu Irimie Sărcăița, inf. Baci Vasilie F.-karácsonyfalva, inf. Oltean Ioan Vád, inf. Muntean Nicolae Székesveresháza, inf. Muntean Ioan Cașolt, inf. Schiopu George Galaț, inf. Ursu Simion Oena-Sibiului, inf. Cănduleț George Strezea-cărțișoara, inf. Constantin Erofeit Danos, inf. Badiu Nicolae Balomir, inf. Solomon Ioan Strezea-Cărțișoara, inf. Popa Ștefan Feketót, inf. Marcu Nicolae Héjjasfalva, inf. Faragó Dumitru Roit, câte 1.60 cor., inf. Morariu Ioan Bistra 1.40 cor., inf. Faur Eneșuț Crișthior, inf. Tulban Precup Avrig, inf.

Radu Teodor Széplak, inf. Bulzean Ioan Feltót, inf. Chișia Ioan Lupșa, inf. Drăghiciu Trifon Grid, inf. Arișan George Moeciul-de-jos, inf. Goția Ioan Péterfalva, inf. Dan Ioan Cselna, inf. Cristea George Vurpod, inf. Ștefan Ioan Blăjeni, inf. Crainic Avram Voja, inf. Arsu Ilie Riușor, inf. Purdea George Zărand, inf. Sălariu Petru Porcura, inf. Brătina Alexandru Criștior, inf. Faur Franț Criștior, inf. Stoica George Maroscsucs, inf. Morar George Zan, inf. Fița Ioan Netus, inf. Păduran Alexe Voia, inf. Drăguș Nicolai Asszonyfalva, inf. Lazăr George Asszonyfalva, inf. Nagy George A. Detrechen, inf. Stoica Alexandru Măgarei, inf. Ticușan Octavian Héger, inf. Dan Aurel F. Detre, inf. Buda Alexandru Gerdály, inf. Dragomir George Gales, inf. Lungu Teodor Tereșel, inf. Neaga Petru Curechi, inf. Rus Nicolai Vaca, inf. Lupu Teodor Biharkábá, inf. Bălan Ioan Heccsény, Ștefan Petru Higyis, inf. Solomon Filip Holbár, inf. Turcuș Ioan Ókrös, inf. Mureșan Ioan Magyarházi, inf. Nanu Iosif Arpașul-de-sus, inf. Oliga George Arpașul-de-sus, inf. Notariu Petru Șelimer, inf. Preda Ilie Ocna-Sibiului, inf. Rotu Mihailă senior, Ruscior, inf. Tara George Topánfalva, inf. Velichia Filip Radnód, inf. Stoica Ioan Veneția-de-jos, inf. Lascu Ioan Veneția-de-jos, inf. Ghesu George Cucuclata, inf. Cor Iosif Brad, inf. Cioara Avram Criștior, inf. Medrescu Spiridon Criștior, inf. Jorsa Ioan Criștior, inf. Costoia Simion Criștior, inf. Bocanici Ștefan Boița, inf. Oprea Muntean Zărnești, inf. Mailat Ioan Sighișoara, inf. Povara Achim Majna, inf. Cojocar Ioan Nou Românesc, inf. Duca Ioan Balăcstelke, inf. Slăgnian Franz Verespatak, inf. Voicu Ioan Gurarâului, inf. Sârb Constantin Comana-de-sus, inf. Rab Domokos Sibiui, câte 1 cor., inf. Muntean Ioan Mujna, 2 cor. **Suma totală: 540 cor.**

La această sumă a mai dăruit 10 cor. doamna **Zina Luca** din Arad, soția domnului căpitan **Semproniu Luca**.

Deci suma întreagă a colectei este: 560 cor.

Reasumare:

Colecta Nr. 1	cor.	324.24
Colecta Nr. 2		106.50
Colecta Nr. 3		104.—
Colecta Nr. 4		60.—
Colecta Nr. 5		110.—
Colecta Nr. 6		370.—
Colecta Nr. 7		560.—
Suma totală	cor.	1634.74
Transport din Nr. 43,	cor.	20.420.63
In total cor.		22.055.37

Comunicatele statelor dușmane.

Comunicate franceze.

7 Martie. După amiază la ora 3. — In Argone am respins câteva încercări inamice de-a ocupa o pălnie de mine de lângă Haute Chevauché. Artileria noastră a continuat bombardarea drumurilor intermediare inamice. Spre vest dela Meusa ajutați de puternice canonade Germanii au reușit să intre în teritoriul Régnieville și să înainteze pe linia drumului de fier. In același timp dând un puternic atac împotriva vârfului 265 l'au și ocupat cu toate pierderile grozave secerate în rândurile lor de către artileria și mitralierele noastre. In sectoarele Fresnes ne-am retras până la poalele Cote de Lorrainei.

La 11 ore noapte. — Spre ost dela Meusa în pădurile dela Hardaumont, vehemente lupte artileristice se continuă. Germanii au năvălit într'un tranșeu de-al nostru, au fost însă respinși printr'un contraatac imediat. Spre vest dela Meusa, vehemente canonade cu granate de mare calibru se continuă. Atacurile dușmane de infanterie din cursul zilei îndreptate între Meusa și Bethincourt, au fost mai potențate. Am respins atacurile din pădurea Corbului, care a rămas în posesiune dușmană. După lupte de durată scurtă dată în Voevre, în care Germanii au avut foarte mari pierderi, au ocupat satul Fresnes. Tunurile noastre de apărare din Argone, în jurul Avacourtului au împușcat un aeroplan german și l'a forțat să aterizeze între liniile noastre. Amândoi piloții răniți au ajuns în captivitatea noastră. In Vozeze spre ost dela Mühlbach am bombardat lagărele de lângă Diefenbach și tranșeele dușmane din tinutul Wottweiler.

(Agenția Havas). — Intențiile dușmane de-a sparge liniile noastre dela tărmlul stâng al Meusei continuă să fie foarte violente. Toată ziua a bubuit artileria grea. Și-a dublat atacurile infanteriste la marea curbătură a râului între Bethincourt și Meusa, spre nord dela Verdun. Intreg teritoriul este avantajos întreprinderilor germane, pentru că esundarea râului care a inundat vaica și unele locuri pe întindere de 1000 metri, a făcut imposibilă comunicația pe drumuri. Din cauza aceasta a trebuit să cedăm satul Forges, iar noaptea vârful 265, pentru ca să ne putem fortifica în poziții mai prielnice la Mort Homme, cari rezistă celor mai violente atacuri. Spre ost dela râu, după puternice canonade, inamicul a încercat un atac împotriva pozițiilor noastre din tinutul pădurei Hadoumont, fără rezultat însă. Pe platoul Voevre, canonadele au început de câteva zile spre sectoarele Fresnes nu departe de Eparges, urmate de un puternic atac infanteristic de noapte, care a dat dușmanului posibilitatea, cu toate enormele pierderi ce le-a suferit, să intre în sat. Greutatea luptelor însă se concentrează spre nord dela Verdun la malul stâng al Meusei, unde vor desvolta Germanii cele mai puternice eforturi. Ereii noștri însă, le vor nimici ca și pe cele precedente.

Comunicat rusec.

6 Martie. — Pe sectoarele dela Riga, lângă lacul Babit, artileria noastră a prăbușit o parte din tranșeele dușmane. Spre ost dela Friedrichstadt am observat bune rezultate ale canonadelor îndreptate spre coloane germane în lucrare. In Jakobstadt spre nord dela Wolsen artileria noastră a împrăștiat o coloană germană de infanterie. Patrulă germane înaintate până la pozițiile noastre între părul Susse și Susse Mal, la OIdernelza, au fost isgonite de împușcăturile noastre de infanterie. In pozițiile dela Dünaburg la Illust, luptele pentru posesiunea unui crater se continuă.

Comunicat englez.

5 Martie. — Ziua de astăzi a trecut liniștită. Numai în apropierea forturilor Hohenzollern a îndreptat dușmanul trei atacuri de noapte nereușite. In același loc, dușmanul a săvârșit mai multe explozii. Intre Loos și forturile Hohenzollern tunurile de tranșee au desvoltat activitate. S'au dat lupte artileristice.

România și evenimentele dela Verdun.

Primirea dlui Filipescu în Petrograd. — Adunarea generală a Băncii Naționale Române.

Arad, 9 Martie.

Viitorul organul guvernului român trage următoarele concluzii din marea încarcerare care e în curs la Verdun:

„Nu știm care va fi rezultatul final al bătăliei dela Verdun. Nu tăgăduim că acest rezultat nu va fi un simplu incident cu caracter epizodic. Dar nu rezultatul de neîntrevăzut încă, ne interesează aci, ci întinderea operațiunilor, imensul material de războiu de care se servesc beligeranții.

Toate acestea dovedesc că forțele în luptă nu sunt încă epuizate, nici de o parte nici de alta, și ca noui hecatombe de oameni vor acoperi pământul până ce vre-unul din beligeranți va depune armele.

Aci, în acest fapt, stă toată tragedia războiului în curs. Tocmai când se crede că loviturile hotărâtoare au fost date, apar noui fronturi de luptă cu o nouă înălțare sângeroasă de fapte de arme.

Deasupra rezultatelor precise și peste nenumeratele mijloace cu cari se hărțesc beligeranții — stă o chestie de subiectivism care încurcă socotelile și întunecă tot fondul de judecată.

Din ciudata ciocnire între subiectivism și obiectivism, noi putem totuși reține un învățământ clar și precis: că războiul în curs, e o teribilă încordare, cu atât mai teribilă cu cât încercările sunt mai frecvente și mai sân-

geroase și că numai puterile mari au putut până azi face față tuturor storfărilor necesitate de acest războiu.

Ziarul „Epoca” află din Petersburg: D. Nicolae Filipescu s'a întors în capitala Rusiei după ce a stat două zile în marele cartier general rus. Mercuri a fost invitat la dejun de ministrul de externe rus, Sassonow și în aceeași zi a fost primit de marea ducesă Kyriil, sora reginei României. Luni d. Filipescu a părăsit Petrogradul să viziteze frontul rusec.

Banca Națională română a ținut Luni după amiază la București adunarea generală sub președinția vice-guvernului Bibicescu. In raportul anual, se relevă, că Banca Națională a împrumutat statului român dela Septembrie 1914 până la Decembrie 1915 — 400 milioane Lei; agricultorilor și industriașilor români Banca Națională li-a deschis un credit de 50 milioane Lei. Căile ferate române au fost împrumutate cu 10 milioane Lei pentru construirea de magazii pentru depozitarea cerealelor.

Rezerva de aur a Băncii Naționale este de: 188.056.720 Lei.

Războiul european.

Comunicate oficiale.

Budapesta, 8 Martie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: Pe linia de războiu a generalului arhiduce Iosif Ferdinand activitatea războinică a fost foarte potențată în cursul zilei de ieri. Alte evenimente nu sunt.

Pe frontul Italian și sudostic: Nici un eveniment.

Berlin, 8 Martie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Aseară în orele înalțate din noaptea Francezii au dat un contraatac poziției noastre reocupată dela inamic spre ost dela cantonamentul Maison de Champagne. In arpa vestică se continuă lupta de granate de mână. Atacul a fost respins cu ușurință. Pentru stabilirea comunicației cu tranșeele noastre de pe coasta sudică a Douaumontului și la dreapta Meusel pe vârful Cote de Talous și Pfeiffer, la malul stâng al râului am ocupat cu asalt pozițiile dușmane pe o întindere de 6 km. și profunzime de peste 3 km. Pe ambele părți dela Isvorul Forges, în jos dela Bethincourt, am ocupat satele Forges și Régnieville și vârful Raben și din pădurea Bunieres. Am respins sângeros contraatacurile franceze îndreptate spre marginile sudice a pădurei acesteia. Partea cea mai mare a trupelor de apărare a căzut, restul soldaților nerăniți: 58 ofițeri și 3277 soldați i-am făcut prizonieri. Am mai făcut pradă 10 tunuri și mult material de războiu. In Voevre am isgonit dușmanul și din ultimele case a satului Fresnes. Numărul prizonierilor francezi de aici: 11 ofițeri și peste 600 soldați. Am răpit câteva mitraliere. Diviziunile aeroplanelor noastre au aruncat bombe spre vest dela Verdun deasupra lagărelor de trupe.

Pe frontul oriental: In diferitele puncte a liniei de luptă am respins atacuri parțiale rusești. Avionii noștri au atacat cu succes linia drumului de fier dintre Ljachowitsh și Lumineț la sudost dela Bozanoviți.

Pe frontul din Balcan: Nici un eveniment.

Scufundarea vaporului „Provence”.

Basel. — Agenția Havas anunță că deputatul Bakanovski salvat de pe vaporul Provence în scrisoarea adresată președintelui Poincaré scrie următoarele:

— Căpitanul și ofițerii au săvârșit munca de salvare. El împărțeau brăurile de salvare și au eliberat luntrile de salvare. Nici un sgomot de pe vapor n'a arătat vre-o panică. Vaporul a început să se scufunde, apa a năvălit la mașinărie, cel dintâi cazan a explodat după amiază la ora 3 și 10 minute. In clipa aceasta deputatul Bakanovski a sărit în mare și a înnotat spre tărml.

Pe vapor exploziile se succedau una alteia. Comandantul *Besco* de pe puntea vaporului a strigat:

— *Adio, copii!*

Marinarii de pe bord au răspuns cu însuflețire:

— *Trăiască Franța!*

Vaporul s'a răsturnat în mare. S'au mai auzit glasuri: — *Trăiască Franța!*

Se coborise noaptea. Cea mai mare parte a persoanelor salvate se desbrăcaseră pentru ca să poată inota cu ușurință. Era frig cumplit. Mulți, istoviți cu desăvârșire, s'au scufundat, alții au înebunit. După optsprezece ore de suferințe o parte a naufragiaților au fost scăpați de un vapor englez, alții de o corvetă franceză și transportați la *Milo* și *Malta*.

Camera din Washington pentru Wilson.

Washington. — După senat, majoritatea ședinței camerei din Washington a decis pe lângă atitudinea lui Wilson. În legătură cu proiectul senatorului Gore, înaintat de adversarii lui Wilson și în camera deputaților, cu majoritate de 96 voturi s'a hotărât discuția limitată a proiectului. Astfel și în camera deputaților a întrunit majoritatea.

Washington. — Cu majoritate de 256 față de 160 voturi camera deputaților a hotărât limitarea discuției proiectului lui **Mac Lecoure**, privitoare la războiul submarinelor asemuior proiectului prezentat în senat de către Gore.

În fața unei lupte navale anglo-germană.

Haga. — Un vaporas de pescuit a văzut o diviziune de vase de război germane trecând la 35 mile dela Imuiden. Diviziunea era compusă din 25 vânătoare de torpiloare, și mai multe vase mari de război. Câteva ceasuri în urmă a fost zărit în același loc o altă diviziune din 15 crucișătoare.

Noul ministru de externe spaniol și ententa.

Lugano. — Din Roma se anunță: Telegramă din Madrid anunță schimbările din guvernul spaniol. Ministrul de externe **Villanova** a primit alt portofoliu, încredințându-se afacerile externe prim ministrului **Romanones**. Bineînțeles zările italiene grăbesc să constate că schimbările din guvernul spaniol nu sunt decât documentul viitoarei atitudini. Spania adevărată în viitor are să fie de partea ententei. Firește despre aceasta nu poate fi vorba.

Balfour despre bravurile vaporului „Moeve”.

Londra. — **Balfour** lordul amiralității, în legătură cu înaintarea proiectului marin a evidențiat proporțiile flotei și marea ei responsabilitate. A declarat că amiralitatea în liniamente principale urmează politica predecesorilor săi. Afirmăția că edificarea vapoarelor stagnează, e falsă. Flota noastră e puternic întărită astăzi. Dela izbucnirea războiului, marinarii sunt în număr îndoit. Tonajul considerând și crucișătoarele oxiliare, a crescut cu un milion. Serviciul aviatic al flotei l'am înzecit. Anglia poate fi mulțumită cu felul cum și-a îndeplinit îndatorirea uriașă. **Balfour** a exprimat vii mulțumiri și-a reliefat organizația marinarilor, eroismul submarinelor și a echipei vapoarelor de transport și de comerț. A declarat starea flotei mai înfloritoare decât oricând altădată. Raportul dintre amiralitate și comandantii supremi ese cel mai cordial.

Balfour a amintit că vasul de transport **Moeve** a ocolit vasele engleze de recunoaștere și ocolind țărmiile nordice ai Islandei a reușit să se înapoieze. A ironizat faptul că Berlinul a fost pavoazat cu ocazia reîntoarcerii vaporului **Moeve**. **Balfour** a accentuat sporirea flotei terminând cu declarația că cel care n'are încrederea viitorului este om de prea puțină valoare.

Asediuul Verdunului.

Berna. — *Temps* scrie: Se pare că Germanii proiectează noi întreprinderi la Verdun. Îndârjirea lor dovedită prin forțele puternice concentrate și încrederea biruinței sunt mărturie că nu vor să abstea dela ofensivă.

Grupări de trupe în Basarabia.

București. — Știri sosite din Basarabia spun despre construirea unui nou drum de fier dela Chișineu la Lipcani. În Basarabia sudică se continuă plasările de trupe și la Reni au fost din nou transportați foarte mulți soldați.

Două corpuri auxiliare franceze de armată.

Geneva. — Ministrul de război **Gallieni** a pus la dispoziția generalului **Langle de Carry** două noi corpuri de armată cu scopul ajutării armatei franceze dela Verdun. Trupele lui **Langle de Carry** n'au intrat încă în atac infanteristic, artileria însă și-a început activitatea. Comunicatele franceze spun că bătăliile dela Verdun sunt conduse de generali: **Pétain**, **Humbert**, **Langle de Carry** și **Herr**.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 9 Martie 1916.

Munca surorilor noastre de peste munti.

Ziarele din România ne procură clipe de nădejdi. Ne spun despre acțiunea Românelor noastre transilvane, ceea ce așteptăm și simțeam că are să vie, în folosul casei orfanilor ce se va înființa în cel mai românesc oraș al Ardealului. S'a deschis colectă, o mare artistă în care curge cel mai curat sânge al neamului nostru, va cânta pentru orfanii noștri, adăugând seriei nesfârșite a gloriei sale, încă o seară de deliciu și revelație de artă celor ce vor avea fericirea s'o asculte, reprezentații de gală se vor da la Teatrul Național, Românele noastre de pe plaiul Dâmboviței au înființat vânzare de agrafe în întinsul orașului. Își dau seama prea bine doamnele Române cari n'au pregetat să întârzie cu aceste gesturi de binefacere, artiștii și artistele și toți deopotrivă cari își dau contribuția la acest adaus de capital, că în fiecare ban dat, zace o lacrimă de orfan ștearsă și o durere mângăiată. Femeia, mama, va înțelege mai mult decât lumea întreagă rostul îngrijirii dată orfanilor. Sufletul ei subtil înțelegător al tuturor durerilor din lume, știe să plângă de lacrima unui copilăș golan și flămând pe care-l vede trecând pe stradă imbrăcat în cea mai neagră mizerie, știe să înțeleagă alături de factorii conducători cari au intrupat ideea căminului copilașilor fără tată, că în zilele de astăzi nu putem avea un gând care să ne ocupe în mai mare măsură, decât vatra ce avem să le-o dăruim în viitorul apropiat.

Felicităm din inimă munca surorilor noastre din țara românească și suntem sigure că ea va fi incununată de cea mai frumoasă isbândă.

Limba oficială germană în Boemia. Membrii guvernului austriac sub președinția prim-ministrului contele **Stürg**, au ținut luni consiliu de miniștri, în care afară de chestii importante economice la ordinea zilei, s'au desbătut dispozițiile ce se vor lua în Boemia privitoare la limba oficială care va fi declarată cea germană. Afară de aceasta s'u ocupat de mai multe chestii privitoare la alimentație și finanțe.

Constăturile miniștrilor ungari și austriei în afaceri economice. Din Viena se telegrafiază: Din partea ministeriilor ungare și austriace de comerț și agricultură se urmează în Viena consfătuiri în interese economice în legătură cu războiul. Din partea Ungariei la aceste consfătuiri sunt delegați ministrul de comerț baronul **I. Harkányi**, secretarul ministerial **Dr. Wilhelm Lers**, consilierul **Ioan Ottlik** și alți experți.

† **Văd. Zinca Pandrea** născ. **Moldovenescu** a încetat din viață în 6 Martie în etate de 68 ani.

Familia îndoliată a dat următorul anunt funebral:

Subscriși au durerea de a vă aduce la cunoștință încetarea din viață a prealubitei lor mamă, bunică, străbunică și soacră **văd. Zinca Pandrea născ. Moldovenescu** întâmplată în 6 Martie n. dlmineața la 3 ore în etate de 68 de ani, în anul al 32-lea de văduvie.

Rămășițele pământesti se vor depune spre veșnica odihnă în cimiterul gr.-or. din loc la 8 Martie n. a. c. după amiază la 2 jum. ore. Făgăraș, în 6 Martie n. 1916. Fle-l somnul lin și memoria neuitată! **Văd. Paulina Mețianu** născ. **Pandrea** și **Dr. Liviu Pandrea** avocat, ca fiică și fiu. **Aurora Mețianu** și soțul **Dr. Aurel Pin-**

ția adv. Aldulea Mețianu, Silviu Mețianu, Liviu Mandea, Liviu Pandrea nepoată și nepoți. Aurel Pinția strănepot. Antoniu Mandea secr. de bancă și Veturia Dr. Pandrea născ. Podoabă ca noră și ginere.

Căsătorie. D. Augustin Maior, inginer la poștă și telegraf și-a serbat Duminecă, în 5 Martie cununia religioasă cu domnișoara Alecsandrina Precup în Budapesta. Felicitări.

Principesa de Wied oaspele curții regale române. Din București se anunță că principesa Sofia de Wied sosită la București pentru înmormântarea reginei Elisabeta, va petrece câteva zile la București. Principesei i s'au pus la dispoziție apartamente în palatul dela Cotroceni. Eri după amiazi întovărășită de principesa Elisabeta a făcut o plimbare cu trăsura în centrul orașului, și a fost viu aclamată de public pe tot parcursul plimbării.

Ziaristii englezii scutiți de serviciul armatei. Din Londra se anunță: Comisia care se ocupă de scutișii de armată a adus hotărârea ca toți ziaristii să fie scutiți de serviciul militar. Comisia a adus deciziunea bazată pe convingerea că ziaristii prin comunicațiile lor din gazete influențează în mare măsură buna dispoziție a armatei și inspiră soldaților încredere și curaj.

La Librăria „Concordia” din Arad se află de vânzare următoarele calendare:

Calendarul Săteanului. Cu ilustrațiuni și mape din războiu (Sibiu), 30 fil.

Calendarul dela Cluj 20 fil.

Calendarul diecezan (Arad) 50 fil.

Cucu. Calendar umoristic 30 fil.

Calendarul poporului (Sibiu) 40 fil.

Banii să se trimită înainte adăugând pentru porto de fiecare calendar 10 fil. Pentru cele trimise în chipul acesta Librăria nu ia asupra sa nici o răspundere. Pentru recomandare să se trimită separat 25 fil. până la greutatea de un chilogram.

Bibliografie.

Primit la redacție:

Muzica, excelentă revistă lunară, anul 1, nr. 2. Apare în București, calea Griviței 10, Abonament: 12 lei anual.

Dr. Dimitrie Cioloca: Cântece din războiu II. Pp. 96. Se poate comanda dela Librăria Diecezană, Caransebeș. Prețul 44 fil.

Dr. At. Ieșan: Elemente de pedagogie, o publicație de interes, scrisă cu multă competență de d. profesor Dr. At. Ieșan. A apărut și se poate comanda dela librăria și tipografia Școala Română, Suceava, Bucovina. Are extensiune de 100 pag. și costă 1.60 cor. plus porto postal.

Axente Banclu: Dr. Alexandru Bogdan, o broșură despre viața și activitatea distinsului profesor al liceului din Brașov, căzut în luptele dela Zuzina. Costă 1 cor., plus porto postal și se vinde în folosul bibliotecii publice „Dr. Alexandru Bogdan” din Brașov. Se poate cumpăra dela librăriile românești.

A. Cotruș: Sărbătoarea Morții, un volum de poezii dintre cele mai energice și valoroase ce s'au scris în românește, cu motive din războiul actual. Costă 1.50 cor. plus porto și se poate comanda dela librăriile românești.

„Astra” literară artistică-socială. Redactată de Ion Gorun. Apare de 2 ori pe lună. Până acum au apărut 10 numere. Prețul unui exemplar 40 fil. Porto pentru 1 număr (sub bandă) 10 fil., pentru 10 numere (recomandat) 60 fil. De vânzare la Librăria „Concordia” Arad.

ECONOMIE.

Mijlocire la cumpărarea de articli economici.

Aducem la cunoștință economilor noștri de pretutindenea, că subscrișul comitet este gata a mijloci pentru ori și cine i se va adresa, procurarea articolilor economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețul:

1. Sămânță de iarbă engleză, 1 kilogram 2 cor. 32 bani.
 2. Sămânță de iarbă „Rispengras”, 1 kgr. 3 cor. 50 bani.
 3. Sămânță de lușternă de prima calitate, 1 kgr. 5 cor. 60 bani.
 4. Sămânță de trifoi, 1 kgr. 4 cor. 45 bani.
 5. Sămânță de napi „Mammuth”, roșii mari, un kgr. 1 cor. 60 bani.
 6. Sămânță de napi „Obendorf”, galbini, rotunzi, 1 kgr. 1 cor. 80 bani.
 7. Sămânță de napi „Eckendorf”, roșii, 1 kgr. 1 cor. 80 bani.
 8. Sămânță de mohor, 1 kgr. 1 cor.
 9. Sămânță de ceapă „Zittau”, uriașă, galbină, 20 grame 80 bani.
 10. Sămânță de ceapă „Braunschweig”, 20 grame 60 bani.
 11. Sămânță de ceapă „Tripoli Rocca”, 20 grame 80 bani.
 12. Sămânță de ceapă „Madeira”, 20 grame 80 bani.
 13. Sămânță de sălată „Matador”, foarte mare, gustoasă, timpurie 20 gr. 80 bani.
 14. Sămânță de sălată „Graf Zeppelin”, de iarnă, 20 grame 90 bani.
 15. Sămânță de sălată „Kaiser”, (nouă), galbină, aurie, mare la căpățină, ușor de transportat, 20 gr. 80 bani.
 16. Sămânță de pătrânel de toamnă, 20 gr. 20 bani.
 17. Sămânță de pătrânel lung „Zneimer”, dulci 20 grame 20 bani.
 18. Sămânță de morcovi de „Braunschweig” 20 gr. 60 bani.
 19. Sămânță de morcovi de toamnă „Quedlingburg”, 20 gr. 60 bani.
 20. Sămânță de ridichi de vară „Stuttgart”, albi, timpurii, 20 gr. 20 bani.
 21. Sămânță de ridichi de Maiu, mari, albe, 20 gr. 20 bani.
 22. Sămânță de ridichi de iarnă, negre 20 gr. 20 bani.
 23. Sămânță de ridichi de iarnă, albe 20 gr. 20 bani.
 24. Sămânță de castraveți de „Paris”, 20 gr. 80 bani.
 25. Sămânță de castraveți de mărime mijlocie, verzi, 20 gr. 60 bani.
 26. Sămânță de varză „Braunschweig”, uriașă, de iarnă, 20 gr. 40 bani.
 27. Sămânță de călărabe (gulii), albe, timpurii, 20 gr. 80 bani.
 28. Sămânță de călărabe de iarnă, vinete, 20 grame 1 cor.
 29. Sămânță de mazăre ideal „Gradus”, timpurie, 100 gr. 40 bani.
 30. Sămânță de fasole de Iulie. 100 grame 50 bani.
 31. Sămânță de fasole „Mont d'or”, galbină, 100 gr. 60 bani.
 32. Sămânță de patlagele, mari, roșii, 20 gr. 40 bani.
 33. Sămânță de patlagele „Excelsior”, foarte gustoase, 20 gr. 1 cor. 40 bani.
 34. Sămânță de patlagele „Ficarazzi”, foarte timpurii, 20 gr. 80 bani.
 35. Sămânță de paprică sârbească, 1 porție 20 bani.
 36. Sămânță de spinat „Goliath”, 20 grame 20 bani.
 36. Sămânță de sfeclă „Egyptene”, roșii închise, 20 grame 30 bani.
- Doritorii, cari vor trimite la adresa subscrișului secretar prețul, cum și 20 bani pentru buletinul de expediție și pentru pachet, 4 bani taxa de imanuare postală și 20 bani pentru osteneală, drept dăruire pentru un scop de bi-

nefacere, — vor primi articli comandați cu posibilă grăbire.

Sibiu, 27 Februarie n. 1916.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța,
prezident.

Victor Tordășlanu,
secretar.

Ultima ora.

CĂDEREA FORTULUI VAUX.

Budapesta. — (Oficial.) — Trupele germane asediatoare la Verdun au ocupat cu asalt fortul panterat Vaux și grupul de întărituri din jurul acestui fort.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

CAFEA

pe luna Martie:

No. 10	Cafea Cuba fină 1 kgr.	8 50 - 9 00 cor.
12*	foarte fină 1 kgr.	9 00 - 9 50
16	specialitate 1 kgr.	9 80 - 10 50
21	Java aurie 1 kgr.	9 40 - 9 80
106	Mixtură Victoria 1 kgr.	9 80 - 10 50
	Tea rusească 1 kgr. 20 coroane.	

Orez sau a te mărfuri nu am.

5 kgr. se expediază franco și vămuit prin rambursă postală.

Aflând puțină cafea, neguțătorilor și în România nu pot trimite! — Grăbiți până se mai află cafea a-i aviza și pe cunoscuți.

Cu toată stima se roagă de sprijin:

F. A. DEGAN, comerciant în Fiume (Postafiók Nr. 163).

NB. Recomand cu deosebire aromatica Cafea Nr. 12
*Dacă alți numerii lipsesc pot înlocui cu Nr. 12?

IN ATENȚIUNEA INSTITUTELOR DE CREDIT ȘI ECONOMII. Din cauză că numărul personalului nostru tehnic — în urma înrolării la armată — s'a redus în mod foarte simțitor, rugăm institutele de credit și economii să binevolască a trimite bilanțurile lor spre publicare în ziar cu cel puțin 4—5 zile înainte de termen, deoarece îndată după primirea lor nu le vom putea publica.

Pentru tipărirea rapoartelor anuale asemenea se recere un timp de cel puțin 16 zile.

— Tipografia „Concordia” societate pe acții.

PENTRU „ALBUMUL DECO- RAȚILOR ROMÂNI”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitejilor noștri și informații ne necesare (locul nașterii, regimentul, vârstă și fapte răsplătite cu medalia respo-

CERCETAȚI COFETĂRIA

MATZKY

Prăjituri excelente. Local de primul rang.

TELEFON
NRUL. 750.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

TELEFON
NRUL. 750.

„CONCORDIA“

SOCIETATE PE ACȚII. :

ARAD

STRADA ZRINYI. NRUL. 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tălat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere primește spre executare tot felul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocațiale, invitări de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări în această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

**Executare
promptă. :**

**Prețuri :
moderate :**